

4E. V MODUŁ. ANALIZA PROBLEMU, USTALANIE CELÓW, REZULTATÓW I GRUPY DOCELOWEJ PROJEKTU

Cele zajęć

UCZESTNICY:

- a. definiują pojęcie projekt
- b. określają problemy (ich przyczyny i skutki) charakteryzujące społeczność szkolną, które można rozwiązać dzięki realizacji projektu
- c. rozróżniają cechy, typy i poszczególne elementy struktury projektu
- d. analizują problem, będący podstawą projektu
- e. uzasadniają potrzebę realizacji projektu
- f. rozróżniają elementy cyklu projektu: programowanie, identyfikację i formułowanie
- g. formułują cele spełniające kryteria SMART
- h. wskazują związki między celami projektu a celami programu
- i. przekładają drzewo celów na drzewo problemu
- j. ustalają cele nadrzędne i szczegółowe projektu
- k. poprawnie opisują grupę docelową
- l. określają rezultaty twarde i miękkie projektu

Treści kształcenia (opis merytoryczny zagadnienia)

Głównym założeniem tego modułu szkoleniowego jest przygotowanie uczestników do pracy metodą projektu. Mimo iż projekt jest również metodą edukacyjną, jego istota i uwarunkowania nie są powszechnie znane wśród nauczycieli. Najczęściej pojmowana jest wyłącznie jako metoda twórcza, brakuje natomiast świadomości, że powinna ona rozwiązywać rzeczywiście istniejące problemy. Ponadto we wnioskach opracowywanych przez nauczycieli np. do programu Comenius (pełniłam rolę eksperta przez dwa lata) wyraźnie widać, że formułowanie celów najczęściej mylone jest z programowaniem zadań, które mają być wykonane w trakcie działań projektowych. Z zapisów zawartych w dostarczanych aplikacjach wynika, że wypełniający je nauczyciele nie zawsze mają świadomość, że te działania mają zmierzać do realizacji konkretnie założonych celów, które są opisem stanów, jakie mają być osiągnięte po zakończeniu realizacji projektu. Dlatego też na początku modułu warto przeprowadzić ćwiczenie metoda metaplanu mające za zadanie ustalić, jaki jest poziom umiejętności uczestników szkolenia w zakresie pracy metodą projektu. Z powyższego wynika, że duży nacisk należy położyć na właściwe zdefiniowanie projektu oraz pracę techniką drzewa problemów i drzewa celów. Z wieloletniej praktyki szkoleniowej wynika, iż są one bardzo skuteczne w uświadamianiu żelaznej wręcz logiki projektu. Na zakończenie tego modułu warto przeprowadzić rundkę ewaluacyjną, w trakcie której uczestnicy wyrażą swoje opinie na temat: **Co się zmieniło w moich przekonaniach o metodzie projekt?**. Celem tak postawionego pytania jest uzyskanie odpowiedzi, na ile cele modułu zostały osiągnięte. W trakcie zajęć uczestnicy wypracowują kolejne elementy projektu, które zostaną wykorzystane w części związanej z wypełnianiem wniosku w generatorze. Dlatego też należy przedstawić ten cel i poprosić, aby dbali o staranność opracowywanych materiałów.

Szczegółowe treści programowe:

1. Projekt jako metoda pracy.
2. Cechy projektu.
3. Struktura projektu.
4. Cykl życia projektu.
5. Analiza sytuacji problemowej - metoda drzewa problemów.
6. Uzasadnienie potrzeby realizacji projektu
7. cechy dobrego uzasadnienia.
8. najczęściej popełniane błędy.
9. Zgodność celów projektu z celami programu.
10. Przekładanie drzewa problemów na drzewo celów.
11. Definiowanie grupy docelowej.
12. Określanie rezultatów twardych i miękkich projektu.
13. Przykład dobrej praktyki.

Metody i techniki:

1. Mapa mentalna
2. Metaplan
3. Mini-wykłady wsparte prezentacją Power Point
4. Drzewo problemów
5. Drzewo celów
6. Dyskusja
7. Praca w grupach
8. Rundka ewaluacyjna

Środki dydaktyczne:

Materiały pomocnicze

1. Projektor multimedialny
2. Tablica flip-chart
3. Komputery dla uczestników
4. Karty na plakaty
5. Kolorowe kartki formatu A4
6. Kolorowe pisaki
7. Magnesy, blue-tag, taśma klejąca, klej

Materiały pomocnicze do kserowania:

1. Przykładowe drzewo celów
2. Przykładowe drzewo problemów
3. Fragmenty dokumentów programu POKL wykorzystanych w prezentowanym przykładowym projekcie
4. Kserokopie slajdów prezentacji Power Point z miejscem na notatki

Proponowane ćwiczenia:

1. **Praca metodą projektu w Twojej szkole** – jaka jest, jaka być powinna, dlaczego nie jest taka, jak być powinna? (metaplan)
2. **Czym jest projekt?** – praca **metodą mapy mentalnej** – prowadzący przyjmuje propozycje od uczestników i zamieszcza je na flip-charcie.
3. **Czym jest projekt?** – **mini wykład** prowadzącego wsparty prezentacją Power Point. W związku z tym, że jest to grupa nauczycielska w prezentacji zaplanowano też przedstawienie umiejętności, które opanowują w pracy metodą projektu: slajd cechy projektu, typy projektów, mocne strony projektów szkolnych, umiejętności uczniów, struktura projektu, od czego zacząć, cykl życia projektu, zarządzanie cyklem projektu. W dalszej części należy wyjaśnić, na czym polega programowanie po to, aby uczestnicy rozumieli, dlaczego projekty mają swoje ramy, nie pozwalające tworzyć projektodawcom wniosków rozwiązujących dowolny, chociaż ważny z punktu widzenia społeczności lokalnej, problem. Następnie należy omówić fazę identyfikacji i formułowania w tym celu, aby wprowadzić uczestników w fazę analizy. **(Materiał pomocniczy 1. Wniosek POKL)**
4. Narzędzie **drzewo problemów**: prowadzący omawia, na czym ona polega, prezentuje też przykładowe drzewo konkretnego projektu **(Materiał pomocniczy 2. Drzewo problemu)**
5. Nasz pomysł na projekt – ćwiczenie – **zdefiniujcie problemy, które pojawiły się w trakcie diagnozowania sytuacji szkoły w jej obszarach rozwojowych**. Prowadzący zapisuje problemy na flip-charcie, jeden z problemów zostaje wybrany do analizy z udziałem prowadzącego zajęcia. Prowadzący wspólnie z uczestnikami opracowuje drzewo problemu, przyjmując zgłoszenia z sali dotyczące przyczyn zaistniałego problemu i skutków, jakie się pojawiają, jeżeli nie podejmiemy żadnych działań zmierzających do rozwiązania problemu .
6. **Stwórz drzewo problemu, zdefiniowanego w poprzednim ćwiczeniu** – grupy na kartach plakatowych tworzą drzewo problemu. Prowadzący podchodzi do grup i sprawdza, czy grupy właściwie wykonują zadanie.
7. Prezentacja plakatów. Omówienie. Dyskusja – wnioski. **Jakie są słabe i mocne strony pracy metodą drzewa problemu?**.
8. **Dobre uzasadnienie** Mini-wykład wyjaśniający, że analizę problemu należy wykorzystać do przygotowania uzasadnienia projektu. Podajemy też cechy dobrego uzasadnienia. **Materiał pomocniczy 4. Fragmenty dokumentów programu POKL.**
9. **Zadanie domowe** – napisz uzasadnienie dla swojego wniosku. (zadanie to zostanie wykorzystane w trakcie modułu dotyczącego pracy z generatorem wniosków).

10. **Sformułuj na kartce cel, który chciałbyś osiągnąć?** – praca indywidualna uczestników.
11. **Kto chciałby przedstawić swój cel grupie?** – przykłady padają z sali. W związku z tym, że najczęściej uczestnicy podają przykłady będące zadaniami, prowadzący wyjaśnia na tych konkretnych przykładach, na czym polega różnica między celem a działaniem i zadaniem. Na przykładzie często zgłaszanego celu: **kupię dom**, można łatwo wykazać, że ludzie kupują domy, realizując różne cele, a więc kupno domu jest tylko środkiem do zrealizowania określonych celów (slajd - dlaczego ludzie kupują domy?).
12. Jaka jest różnica między sformułowaniem: **schudnę**, a **do dnia 31 maja 2009 moja waga będzie o 20 kg niższa** – slajd - czy schudnę?
13. Mini-wykład podsumowujący– kryteria SMART.
14. Cele projektu a cele programu. Praca zespołowa: Ćwiczenie. Dlaczego powinniśmy znać dokumenty programu? – Materiał pomocniczy I. Zadaniem grup jest przeczytanie tekstu i udzielenie odpowiedzi na pytania: **Jakie działania można podjąć i jakie problemy można rozwiązać, chcąc wykorzystać środki POKL, priorytet IX, działanie 9.4?**
15. Mini wykład: drzewo celów - slajdy drzewo celów i drzewo celów – przykład dobrej praktyki.
16. Praca zespołowa. **Analizując drzewo problemów, przekształć je w drzewo celów dla Twojego projektu. (Materiał pomocniczy 3. Drzewo celów)**
17. Prezentacja plakatów. Wnioski.
18. Mini-wykład – grupa docelowa – **jak należy dobrać i opisać grupę docelową?**
19. Zadanie domowe – opis grupę docelową dla Twojego projektu (zadanie to zostanie wykorzystane podczas wypełniania wniosku w generatorze).
20. Mini-wykład –**rezultaty twarde i miękkie**, mający na celu wyjaśnienie różnic między rezultatami miękkimi i twardymi na reprezentatywnym przykładzie.
21. Praca w grupie. **Jakie będą rezultaty twarde i miękkie twoich działań.**
22. Prezentacja plakatów. Wnioski.
23. Rundka ewaluacyjna: **Co się zmieniło w moich przekonaniach o metodzie projektu?**